No. 1863 **Zaterdag 20 September 1919.** **36ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Degenen, die met het nieuwe kwartaal October-December zich op den "AMIGOE DI CURAÇAO" abonneeren en vooruit betalen, ontvangen alle tot dien datum verschijnende nummers der Courant gratis.

Na een jaar.

Noem eens een Ministerie, dat het eerste jaar van zijn werkzaamheid zoozeer de algemeene sympathie heeft kunnen winnen, als het Ministerie Ruys de Beerenbrouck, het eerste Kabinet met een Katholieken naam!

Als ooit een regeering voor groote moeilijkheden stond, welke recht geven op een meer dan alledaagsch vaardigheidsdiploma, als zij ze te boven komt, dan de regeering, die nu nog geen jaar geleden aan het bewind kwam.

Zij trad op in een onverschillige, haast vijandige atmosfeer. Rechts had men in de eigen mannen slechts matig vertrouwen, maar schortte men zijn oordeel op, tot dadeu een oordeel zouden rechtvaardigen — kille, strakke gezichten, zonder eenig enthousiasme —; links vroeg men „groote" mannen in dezen grooten tijd, met halve krachten hadden we lang genoeg getobd. Wat goeds kon er komen van dat bekrompen en benepen Katholieke en Calvinistische allegaartje, tweeden-rang figuren, onder wie alleen een Idenburg naam van beteekenis had?

Toen kwam de wapenstilstand, met den Duitschen doortocht door Limburg, de revolutieweek van November, het nog steeds niet opgeloste geschil met België, en daar tusschen door de geweldige drang om lotsverbetering van arbeiders, onderwijzers, ambtenaren in een tijd van woeling en gisting aan allen kant als de wereldgeschiedenis nimmer heeft gekend.

Zou het Ministerie wel opgewassen zijn tegen de zwaren taak die het wachtte? werd er gevraagd.

Zeldzaam donker inderdaad was het perspectief waarvoor het Christelijk Kabinet zich zag geplaatst bij zijn eerste optreden.

De wereldoorlog woedde nog voort, het voedselgebrek werd in ons land met den dag grooter en de revolutionaire elementen wonnen voortdurend in aantal en sterkte.

In November wilden de revolutionairen hun kans wagen, maar zij vonden tegenover zich een breede schaar van goed gezinde burgers en een sterk Ministerie, dat verklaarde, bij het vervullen van zijn taak voor geen geweld te zullen wijken. Dank zij de krachtige houding van Kabinet en volk dreef de November-revolutie af, en kon het Ministerie verder gaan met de afwerking van zijn program.

Zoo zien we bewaarheid, dat groote moeilijkheden voor waarlijk groote mannen gelegenheden zijn, om hun kunnen en kennen te toonen.

De middelmatigen gaan er in ten onder.

Na een klein jaar van parlementairen arbeid zien we de rijke vruchten, die het Nederlandsche volk, dank zij de onvermoeide werkzaamheid van het Kabinet nu reeds in den schoot zijn gevallen.

Het werkt verbazing zooveel als het Ministerie Ruys de Beerenbronck in dat eerste jaar reeds heeft tot stand gebracht.

Zijn manneutaal en zijn mannendaad van November 1918, in stoutmoedige voorzichtigheid en kalm werkende waakzaamheid de volgen de maanden voortgezet, waardoor de lente des vredes rustig kon doen uitbotten wat door de stormen van een vierjarige oorlogswoede verdord en verdroogd scheen, zijn krachtige betoomiog alleen reeds van elke revolutiebedreiging geven Ruys en zijn mannen recht op onzen dank.

Wat daarnaast werd afgedaan aan wetgevenden arbeid, onderwijzerssalarissen, arbeidswet, vrouwenkiesrecht, verhooging van accijns op gedistilleerd, wijziging van inkomstenbelasting en verdedigingsbelastingen, wijziging der personeele belasting, duurtebijslagen, wetsontwerpen voor levensmiddelenvoorziening, bestrijding van heling, wijziging der vreemdelingenwet, wetsontwerp op het stuk van vuurwapenen en munitie, wet op de artsenijbereidkunst, wet betreffende keuring en aanduiding van waren, regeling van het nijverheidsonderwijs, belasting op speelkaarten, om maar een gedeelte van de voornaamste wetten te noemen, waarbij niet mag vergeten worden, dat bij het Panschreces nog maar nauwelijks de begrootingsarbeid was geëindigd, we laten dit alles thans rusten. Het ligt nog versch genoeg in het geheugen.

De lijst is zelfs voor het eerste zittingsjaar nog niet compleet. Vóór de sluiting der zitting kwam de Kamer nogmaals bijeen, ter behandeling van een tweetal wetsontwerpen, die naast de belangrijkste ooit in het parlement behandelde wetten mogen worden gesteld. De vrijwillige ouderdomsverzekering en de wijziging der Invaliditeitswet, twee ontwerpen welke straks evenals de salarisregeling voor onderwijzers, evenals de arbeidswet, evenals bijna alle ontwerpen van deze christelijke regeering met zoo goed als algemeene stemmen zullen worden aangenomen, staan nog op de agenda vóór de eerste vergadering van het tweede zittingsjaar op den zestienden September.

Niemand, ook de enkele felle tegenstander niet van de regeering, durft beweren, dat het Kabinet Ruys niet met groote voortvarendheid en met ongekend succes heeft gewerkt.

Het voornaamste stuk werk is gedurende dit zittingsjaar zeker geleverd door den Katholieken Minister Aalberse, die zijn belangrijke wet op den achturigen werkdag in de Tweede Kamer zag aannemen.

Vriend en tegenstander hebben om strijd hulde gebracht aan de scherpzinnigheid en activiteit van dezen uitstekenden katholieken bewindsman. Zelfs de „Telegraaf" die ver leden jaar in de moeilijke Novemberdagen met vette letters decreteerde: „Het Ministerie Ruys verdwijne", is nu vol lof over het „meesterlijk stuk werk van Minister Aalberse" en moet verder erkennen: „Minister Aalberse heeft volkomen begrepen, wat de tijd van hem eischte, en hij heeft zich met hartstochtelijken ijver aan het werk gegeven. Het succes dat hij behaald heeft is daarom ten volle verdiend, de Nederlandsche arbeiders zullen hem hun hartgrondigen dank niet kunnen onthouden."

De bekende sociaal democraat Schaper zeide in de Vergadering

WETENSCHAPPELIJK ALLERLEI.

De bestrijding van de tuberculoze.

De Fransche Regeering heeft een wetsontwerp voorbereid voor de verplichte aangifte van long tuberculose. Het ontwerp bepaalt dat alle gevallen moeten worden aangegeven binnen een week nadat de toestand van de patiënt is vastgesteld. De aangifte moet geschieden door den dokter of door den openbaren geneesheer. De geneesheer moet verklaren of de noodzakelijke behandeling wordt toegepast, en of de noodige maatregelen worden genomen. Bij gebreke hiervan kan de openbare geneesheer den patiënt op de polikliniek laten komen, en zijn afzondering gelasten, indien dit noodig geacht wordt.

Gemeenten en departementen moeten zorgen voor de behandeling en de ondersteuning der onbemiddelden zieken, en toelagen verleenen aan de gezinnen der patiënten.

Bij de toelichting van 't ontwerp wordt vermeld, dat gedurende den oorlog 75.000 soldaten voor tuberculose onder behandeling waren, en dat het aantal tuberculose-patiënten in Frankrijk op een half millioen wordt geschat.

De kosten van de bestrijdingsmaatregelen worden geschat op 85 millioen francs voor inrichtingen enz. en voorts 96 millioen francs per jaar.

De Filmproductie.

Wat er telken jare alleen door de Vereenigde Staten aan bioscoopfilms wordt uitgevoerd, kan bijken uit het volgend overzichtje.

In 1917 ging 2.150.803 voet film ter waarde van 940.465 frs. naar Frankrijk; 8,935.448 voet film naar Italië met een waarde van 1.225.500 frs. en 20.895.100 voet film naar Engeland voor de som van 9.000.000 frs.

In 1918 bedroegen de cijfers 1.418.688 voet film voor Frankrijk kostend 535.630 frs.; 1.636 599 voet film voor Italië kostend 284.500 frs. en 10.713.333 voet film voor Engeland ter waarde van 1.600 000 frs.

In de zes eerste maanden van 1919 exporteerden de Ver. Staten 9.620.170 voet film naar Engeland voor den prijs van 3 200.000 frs.; 1.023.201 voet film naar Frankrijk ter waarde van 690.000 frs. en 204.894 voet film naar Italië voor de som van 138.000 frs. Naar men berekend heeft, hebben alleen in den staat Californië de filmfabrieken jaarlijks 500.000.000 frs. aan alle productie.

Eene zeer gewichtige ontdekking op geneeskundig gebied.

De „Progres de Lyon" deelt eene gewichtige ontdekking mede, die een geneeskundige aan de universiteit te Lyon heeft gemaakt. Volgens de zen geleerde moet het mogelijk zijn, de moeilijkheden in de vertering bij zuigelingen, die zich dikwijls als nerveuse storingen voordoen en die dan een der menigvuldigste oorzaken zijn van de vreeslijke sterfte onder de zuigelingen, door eene inspuiting van 1 tot 5 c. M³. koemelk of men schelijke melk, te overwinnen. De meest verschillende storingen verdwijnen, zooals wordt medegedeeld, da delijk na de inspuiting en de zuigeling valt in een diepe slaap, die tot 48 uren kan duren. De inspuiting moest geen ongunstige nawerking hebben en slechts een paar inspuitingen zijn voldoende om het kind volkomen te genezen. In de hospitalen van Lyon wordt de uitvinding sedert maanden met goed gevolg toegepast.

Geëlectriseerde korenvelden.

De tooverkracht der electriciteit zal naar het schijnt binnenkort ook ten opzichte van het voedingsvraagstuk een grooten invloed gaan uitoefenen. Een tiental jaren geleden deed de Engelsche natuurkundige Oliver Lodge de ontdekking dat de groei van vele planten, in het bijzonder die van koren, door een hoogspannings gelijkstroom kan bevorderd worden. Of dit inderdaad waar is, is nog niet bewezen, maar men zegt, dat het electriseeren de korenvelden door de Engelsche een krachtige steun geweest is om de ulkbootblokkade te overwinnen.

Tot dusverre zijn nog slechts enkele opgaven gepubliceerd, die waarschijnlijk op kleine proeven berusten zoo b. v. van haver, welker opbrengst 49 procent door de behandeling met electriciteit gestegen was. De opbrengst van het koren steeg bij de ze behandeling met 33 procent, zoodat Engeland voor vier vijfden van zijn behoefte van den graan-invoer onafhankelijk kan worden, als deze methode op alle bouwlanden wordt toegepast. Duitschland zou aldus zelfs een uitvoerland van koren kunnen worden. Daarbij komt nog dat een dergelijke electriseering zonder al te hooge kosten kan worden uitgevoerd, zoo zelfs dat de aanlegkosten, naar verluidt, na een oogstjaar reeds gedekt kunnen zijn.

Honderd milliard Mark.

Naar aanleiding van het aanbod der Duitsche regering om de Entente een schadeloosstelling van 100 milliard Mark te betalen, tracht de „Leipziger Neueste Nachrichten" haar lezers een indruk te geven van den omvang van dit bedrag. Als iemand in één minuut tot 200 kan tellen, zegd het blad, zal hij meer dan 950 jaar dag en nacht moeten doortellen om het tot 100 milliard te brengen. De aarde wordt door ongeveer 1600 millioen menschen bewoond; verdeelde men de van Duitsche zijde toegezegde schadeloosstelling, dan zou ieder aardbewoner 62½ Mark krijgen. Verdeeld over de 70 millioen inwoners van Duitschland, zou ieder gezin van drie personen dus 4287 Mark krijgen. „Dat *krijgen* wij echter niet, maar dat moeten wij *betalen*."

Als men 100 milliard Mark in 120 Markstukken had, zouden deze tezamen een gouden staaf van 7500000 meter lengte vormen. Dat is 7500 K.M. dus meer dan de helft van de as der arde (12755 K.M.) De hoogste berg der wereld, de Mont Everest is 8840 meter hoog; deze gouden stang zou 848maal zoo hoog zijn. Hij is 9 maal langer dan de afstand Berlijn—Parijs (853 K.M.) 2½ maal zoo lang als het geheele Saksische spoorwegnet. Voor het transport van 100 miljard zouden 4000 dubbele goederenwagens noodig zijn, terwijl de Fransche oorlogsschatting van 1870 ten bedrage van 5 milliard in 200 goederenwagens vervoerd had kunnen worden.

De 15 groote oorlogen sedert 1793 te weten; de Napoleontische oorlogen de Russisch-Fransche oorlog, de Spaansche-Portugeesche oorlog, Frankrijk-Algarije, de Europeesche revolutien van 1848, de Krim oorlog (Engeland-Rusland eenerzijds, Frankrijk anderzijds), de oorlog van Frankrijk en Italie tegen Oostenrijk de Pruisisch-Oostenrijksche, de Fransch-Duitsche, de Russisch-Turksche, Chineesch-Japansch en de Zuid-Afrikaansche oorlog, de expeditie der Europeesche mogendheden in Oost-Azië en de Russisch-Japansche oorlog hebben te zamen slechts 82.9 milliard Mark gekost.

Indien iemand 100 milliard Mark zou willen opmaken, dan moest hij 18.000 jaar lang, dag en nacht door iedere minuut 10 Mark uitgeven. Uit deze voorbeelden kan men opmaken, van welke beteekenis het aanbod der Duitsche regeering om 100 milliard Mark schadeloosstelling te betalen, voor Duitschland is.

Alcohol en krankzinnigheid.

In de „Umschau" staat een opstel van Rosenveld, waarin deze constateert dat door het gebrek aan alcohol gedurende den oorlog de hersenziekten en geestestoringen veel minder voorkomen. Te Breslau stierven in 1913 22 personen en in 1914 18 personen tengevolge van alcoholmisbruik.

In de jaren '15 '16 '17 waren die getallen respectievelijk 8, 5 en 3; in 1918 kwam er zelfs geen sterfgeval door alcoholisme voor. Verder werden er te Breslau in 1913 346 manlijke en 35 vrouwlijke personen opgenomen wegens krankzinnigheid door misbruik van alcohol. De getallen liepen in 1918 terug tot 20 mannelijke en een vrouwelijke persoon.

Wanneer men nu, zegt Rosenveldt verder, de tijdsomstandigheden in aanmerking neemt en nagaat hoeveel 't Duitsche volk door ontberingen geleden heeft, ook aan het zenuwstelsel, waardoor iedereen veeleer een toeneming van krankzinnigheid zou verwacht hebben, dan moet deze statistiek iedereen weldadig aandoen.

Alleen in Breslau zijn in 1918 ongeveer 700 personen gezond gebleven, die anders krankzinnig zouden zijn geworden. Zoo zijn duizenden in Duitschland door het gebrek aan alcohol voor krankzinnigheid bewaard gebleven.

der Provinciale Staten van Zuid Holland op den 16 Juli:

„De wet Aalberse is op dit oogenblik de beste arbeidswet in geheel Europa en voor de arbeidersklasse van de grootste beteekenis,"

Gerust mag men zeggen, dat sinds het eerste Ministerie Thorbecke (1849—'53) in ons land geen Kabinet is opgetreden, dat zulke belangrijke wetten heeft tot stand gebracht als het Ministerie Ruys de Beerenbrouck.

In de Fransche parlementaire geschiedenis kent men „le grand Ministère", en wanneer er gevraagd wordt welk Kabinet in ons land den eeretitel van „groot Ministerie" door zijn krachtige persoonlijkheden en zijn uitstekendheid ten volle heeft verdiend, dan zal elk rechtgeaard Nederlander antwoorden: „Het Ministerie Ruys de Beerenbrouck".

Het liberale *Vaderland* maakt de voorloopige balans van het Kabinet aldus op:

„De kracht van dit kabinet zit hem in de ministers Ruys de Beerenbrouck, Karnebeek, de Visser, Aalberse, Heemskerk en Idenburg. Ruys bleek iemand van groote gouvernementeele kracht, van eene rustige bedaardheid die ons land in de woelige Novemberdagen ten zegen was, en daarbij van een eenvoud, die het den verdoolden op de revolutiepaden gemakkelijk maakt weer te keeren van de dwalingen hun weegs. Als men bedenkt hoe Dr. Kuyper, als hij daar gezeten had, die „misdadige woeling" zou hebben uitgebuit", doet Ruys' eenvoud dubbel weldadig aan, te meer waar zijn hoofdantwoord daarop is krachtige en zoo snelle sociale hervorming, als waarvan onze parlementaire geschiedenis totnogtoe geen voorbeeld heeft aan te wijzen. Aalberse is daarbij juist de man, dien hij hebben moet, daar deze een democraat is van huis uit, een die de gezonde eischen der democratie niet alleen con amore vervult, maar tevens op eene wijze die den toets der critiek zoowel die van den wetenschappelijken als van den practischen economist met glans kan doorstaan.

Aan Karnebeek, die in het begin van zijn ministerschap een klein departementaal malheur had, dat om het oogenblik waarop het kwam, bedenkelijke koppen aan zijn ministerieelen horizont opjoeg, blijkt de leiding van Buitenlandsche Zaken in deze moeilijke omstandigheden volkomen toevertrouwd, en zijn succesvolle tocht naar Parijs heeft zijne positie zeer sterk gemaakt. De stemmen van de twijfelaars aan zijn beleid zijn dan ook geheel verstomd!

Heemskerk is als Minister van Justitie uitnemend op zijn plaats, men mag zich overtuigd houden dat zijne rijke politieke ervaring en scherpe politieke kijk het ministerie buitengemeen van nut is, hij zal binnenskamer wel medéregisseur van het gezelschap zijn, al mist hij dan ook eenige, vooral in Nederland, onmisbare qualiteiten voor regisseur parlant au public, en van hem geldt: „Tel brille au second rang, qui éclipse au premier."

De Visser blijkt iederen dag meer qualiteiten voor minister te bezitten, waarin men bij zijn optreden niet wilde gelooven, naar demaal de predikanten achter de groene tafel ten onzent tot nog toe nu juist niet bijster gelukkig waren geweest; en Idenburg is . . . . Idenburg, c'est tout dire, die Excellentie verkeert in dezelfde gelukkige omstandigheid als de constitutioneele vorsten. n. l. dat hij geen kwaad kan doen, en dat niet door oamacht maar door wel gevestigde reputatie"

Met dit sextet kan men reeds zeggen dat het Kabinet onder de krachtige ministeries moet worden gerekend.

Zoo zegt het „Vad." terecht. Wat de ministers König, Alting von Geusau en Bijleveld betreft, wil het blad afwachten, terwijl v. IJselsteijn en vooral De Vries het „Vad." minder bevallen.

Nieuw Wetsontwerp.

TOT AANVULLING DER BEGROOTING VOOR HET JAAR 1920.

Memorie van Toelichting.

I. Het is gebleken, dat de bedragen, uitgetrokken op de begrooting voor 1920 voor het verstrekken van onderstand aan behoeftigen, voor bijna al de eilanden te laag zijn gesteld.

Het aantal werkelijk behoeftige personen als blinden, gebrekkige en oude menschen, die absoluut niet in staat zijn in hun onderhoud te voorzien en door de particuliere liefdadigheid niet of niet voldoende geholpen worden, is zoo groot, dat de thans uitgetrokken bedragen bij lange na niet voldoende zijn om hen in hun nood tegemoet te komen. Vooral in deze dure tijden lijden genoemde menschen bepaald gebrek.

In verband met het vorenstaande stelt ondergeteekende voor, het bedrag toegestaan bij onderartikel 84 te verhoogen met f 1,812, en wel voor Curaçao, Aruba en Bonaire, St. Martin en St. Eustatius onderscheidenlijk met f 700, f 200, f 75, f 740 en f 97.

De belangrijke verhooging voor St. Martin wordt voorgesteld naar aanleiding van ontvangen berichten van den gezaghebber, dat het aantal behoeftigen op dat eiland zeer groot is.

Voor Saba wordt geen verhooging voorgesteld, omdat het voor dat eiland toegestaan bedrag als voldoende wordt beschouwd.

II. De verhooging van onderartikel 134 met f 85000 wordt voorgesteld voor de volgende werken op Curaçao:

aanleg van een rioolleiding met ontsmettingsinrichting voor de inrichting voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten en het aanbrengen van closets, enz met waterspoeling in dit siekenhuis	f 3000
bouw van twee regenbakken bij de paviljoens van het krankzinnigengesticht	f 6000
aanschaffing van drie *stoom*- of *motor*brandspuiten met slangen- en ladderwagens en verder brandweermaterieel, alsmede kosten van den bouw van drie brandspuithuizen te Willemstad	f 26000
aanschaffing of aanbouw van een motorsleepboot voor den loodsdienst van de haven van Willemstad	f 50000
	f 85000

— Het is noodig, dat in den fæcaal afvoer van de inrichting voor behandeling van lijders aan besmettelijke geslachtsziekten, die veel te wenschen overlaat, verbetering wordt gebracht.

Aanvankelijk lag het in de bedoeling om deze verbetering nog in 1919 aan te brengen en de kosten daarvan uit den post voor onvoorziene uitgaven te kwijten. Aangezien het zich echter laat aanzien, dat door vertraging in de uitzending der benoodigde materialen dit werk niet in dit jaar kan worden ondernomen, wordt van deze gelegenheid gebruik gemaakt om daarvoor gelden op de begrooting voor het volgend dienstjaar te brengen.

— Ter verzekering van voldoende regenwater voor het krankzinnigengesticht is het noodig, dat bij de paviljoens twee nieuwe regenbakken, elk met een inhoud van 100 M³ worden gebouwd.

– Bij den onlangs gewoed hebbenden brand is het gebleken, dat het noodig is de brandweer te reorganiseeren — eerlang zal er te dien einde een ontwerp-verordening aan den Raad worden aangeboden — en het brandweer-materieel aldra te verbeteren.

In verband hiermede worden gelden aangevraagd voor de aanschaffing van drie stoom- of motorbrandspuiten met slangen- en ladderwagens en toebehooren, waarvan de kosten op gezamenlijk f 23,500 worden geraamd, zoomede voor den bouw van drie brandspuithuizen in verschillende wijken van Willemstad, waarvan op een bedrag van f 2500 moet worden gerekend.

Het is noodig, dat, ook als een gevolg van vermeerderd scheepvaartverkeer, de haven- en loodsdienst in de haven van Curaçao over een tweede loodsmotorsleepboot kan beschikken.

III. Het ligt in de bedoeling om een mijnbouwkundigen dienst voor West-Indië in te stellen, v. z. v. de kolonie Curaçao betreft voor het verrichten van een mijnonderzoek in het algemeen en van een onderzoek in het belang van de watervoorziening in het bijzonder.

Ter bestrijding van de hieraan verbonden uitgaven wordt voor 1920 een bedrag van f 33000 noodig geoordeeld, hetwelk als volgt verdeeld is:

Inrichting van den dienst ten laste van Curaçao	f 10,000
Bezoldiging van een mijningenieur, ad f 850 's maands	f 10,200
Bezoldiging van een opziener, ad f 200 s' maands	f 2,400
Kosten van de onderzoekingen, arbeidsloonen, reis en teerkosten van het personeel, enz.	f 10,400
	f 33,000

IV. De verkrijging van geschikte krachten voor de vervulling van betrekkingen in de kolonie, welker waarneming door uit te zenden personeel wenschelijk wordt geacht, ondervindt groot bezwaar door de omstandigheid, dat de aan de betrokken ambten verbonden bezoldigingen, ook volgens de jongste regelingen dienaangaande, in de meeste gevallen niet beantwoorden aan de eischen van hen, die voor het aangaan van een dienstverband in aanmerking mogen worden gebracht. Het hoog stellen van de eischen door gegadigden is een gevolg van de beduidende verhooging van de bezoldigingen in Nederland; bovendien houdt het verband met de omstandigheid, dat de Regeering er steeds op uit is om voor de vervulling van betrekkingen in de kolonie de meest geschikte krachten uit te zenden.

Ondergeteekende is van oordeel, dat er maatregelen moeten worben getroffen, waardoor het bezwaar, om in de toekomst de beschikking over bekwame krachten te verkrijgen, uit den weg geruimd zal worden. Hij meent, dat langs den minst kostbaren weg eene afdoende regeling van deze aangelegenheid, welke dringend voorziening eischt, zal worden verkregen, door de toekenning van een bijslag op de bezoldigingen, verbonden aan door uit te zenden personeel te vervullen betrekkingen, in de gevallen, dat die bezoldigingen niet hoog genoeg blijken te zijn.

De omvang van den aan elke daartoe in den termen vallende bezoldiging te verbinden bijslag zal niet aan vaste regelen kunnen worden gebonden, omdat elk geval op zich zelf zal moeten worden beoordeeld, met het oog op de wenschelijkheid om in de eerste plaats in elk opzicht de voorkeur verdienende gegadigden in aanmerking te doen komen.

In verband met het vorenstaande doet ondergeteekende het voorstel om in de voorloopig vastgestelde begrooting voor het dienstjaar 1920 een nieuwen post op te nemen, waaruit de bovenbedoelde bijslagen zullen kunnen worden gekweten. Uit den aard der zaak is het niet mogelijk vast te stellen hoeveel de uitgaven ten laste van dezen post zullen bedragen, maar ondergeteekende meent, dat voorloopig met een bedrag van f 15000.— zal kunnen worden volstaan. Voorzichtigheidshalve is het artikel opgenomen onder de artikelen, die door overschrijving uit Onvoorziene Uitgaven kunnen worden aangevuld.

V. De wijziging van den titel van afdeeling IX is noodig in verband met het opnemen van onderartikel 150*bis* in die afdeeling.

Tengevolge van de bij ontwerp-verordening voorgestelde verhoogingen van de begrooting voor het dienstjaar 1920 zal de bijdrage uit 's Rijksschatskist, tot het sluitend maken van die begrooting, met een bedrag van f 134,812 moeten verhoogd worden.

Willemstad, den 8n September 1919.

De Gouverneur van Curaçao,

O. L. HELFRICH.

De West-Indische Gids.

II.

Geheel afgezien van de beschouwingen der vorige week in dit blad ontwikkeld, zouden de artikelen, speciaal onze Eilanden betreffend, die tot nu toe in de drie eerste afleveringen van de *West-Indische Gids* verschenen zijn, dit Tijdschrift tot het meest sympathieke, het meest populaire en het meest gelezen tijdschrift in onze kolonie moeten maken. Dat zijn geen dagbladartikelen die vluchtig en luchtig geschreven, in der haast gelezen, waarvan de herinnering tegelijk met het wegwerpen der courant verloren gaat. Neen, dat zijn artikelen van blijvende waarde, die verdienen bewaard en onder het bereik te blijven, om bij gelegenheid opnieuw geconsulteerd te worden. Vandaar reeds het groote nut en voordeel dat zij in een periodiek zijn opgenomen.

Op de allereerste plaats wenschen wij dit toe te passen op het artikel in de eerste aflevering: *De Handelsbeteekenis van onze West* van de hand van den Heer W. R. MENKMAN, den vroegeren directeur van de Curaçaosche *Trading Co.* Daar is een man van het vak aan het woord. Iemand die aan het hoofd gestaan heeft van een der voornaamste handelsvereenigingen alhier, in nauwe relatie met een groote scheepvaartmaatschappij, het best in staat dus om dat materiaal bij elkaar te brengen. Niettegenstaande dit artikel van zeer veel studie getuigt en goed gedocumenteerd is, laat het zich toch vlot en gemakkelijk lezen. En niemand, die na lezing niet zal moeten getuigen, ook al worden veel bekende zaken gezegd, dat hij nooit zoo'n helder en duidelijk inzicht van deze zaak gehad heeft.

De Heer Menkman bespreekt de *Handelsbeteekenis van de West*, zegt allereerst wat onder de West verstaan wordt, bespreekt daarna Suriname afzonderlijk, hare ligging en beteekenis als productie-en afzetgebied, vergeleken met de omliggende landen, in verband met de havens van New-York en die van Europa.

— Nog meer attractie heeft voor ons wat de schrijver over onze kolonie zegt. De beteekenis van onze kolonie, niet alleen van onze prachtige, zeer veilige en natuurlijke haven, doch ook van onze Bovenwindsche eilanden, wat hun ligging betreft voor het transatlantische scheepvaartverkeer.

Vooral nu in den laatsten tijd zoo herhaaldelijk weer de verkoop van de West als proefballonnetje werd opgelaten, zijn artikelen zooals dit van den heer Menkman het best in staat de handelskringen, en ook in het algemeen het lezend publiek in het Moederland, wat meer waardeering voor de Hollandsche bezitting in de Caraïbische zee bij te brengen.

Wat in dit tijdschrift zoo weldadig aandoet is, hier als schrijvers menigeen te ontmoeten, die hier in onze kolonie vertoefd heeft en nu door de kennis die zij hier van onze toestanden heeft opgedaan, ook anderen in het Moederland een beter inzicht in de toestanden onzer eilanden tracht bij te brengen.

Boven noemden wij reeds den heer Menkman. Dit geldt evenzeer van den Heer Mr. B. DE GAAY-FORTMAN, oud-lid van het Hof van Justitie alhier. Zijn artikel: *De Rechtsbedeeling op onze Bovenwindsche Eilanden en de Herziening van de rechterlijke macht en van de Rechtspleging in de Kolonie Curaçao.* Vooral door den vakman zal dit artikel nog beter op zijn volle waarde geschat worden. Zeker is het, dat dit knap stuk werk uitmunt door een zuiver objectief oordeel, met alle gegevens van den allerlaatsten tijd is bijgewerkt, een heldere uiteenzetting van den feitelijken toestand van de rechtsbedeeling in onze kolonie, een krachtig pleidooi voor een eenvoudige en snelle rechtspraak, waarvan de uitvoering reeds gelukkig een heel eind gevorderd is. —

Een tweede artikel van den heer de Gaay-Fortman bespreekt de Curaçaosche begrooting voor 1919.

Natuurlijk kan zoo'n artikel niet anders dan een vluchtig overzicht zijn, waarbij slechts bij enkele hoofdpunten wordt stilgestaan. Doch ook waardeeren wij het bezadigd objectief oordeel van dit oud lid van den Kol.-Raad, en verschillende opmerkingen die wel de aandacht verdienen.

Der Dritter im Bunde, de sympathieke Dr. J. BOEKE, de Leidsche Hoogleeraar, hier welbekend uit den tijd van zijn studiereis in onze kolonie, bespreekt *De Eilanden der kolonie Curaçao in hun verhouding tot hunne omgeving.*

Een zeer wetenschappelijk stuk, dat voor velen een openbaring zal zijn, dat er aan geographie nog zóóveel vast zit, en dat die Caraïbische Zee zooveel geheimen in haar schoot omsluit.

Een interressant stukje geschiedenis vormt het artikel van Dr. M. G. DE BOER, *over de oprichting van den Koninklijk West-Indischen Maildienst.*

Wel niemand in onze Kolonie zal er van bewust zijn dat die oprichting van de *K. W. I. M.* met zooveel moeilijkheden heeft te kampen gehad. Wat zijn in die 36 jaren de toestanden veranderd! Wat een pessimisme in dien tijd! Hoe zijn die zwartkijkers beschaamd geworden. Want dat is zeker dat de K. W. I. M. in die jaren een belangrijke factor geworden is voor de economische ontwikkeling van Curaçao, iets wat in die dagen niemand in deze kolonie verwacht heeft, zeker niet in die mate, als de feiten bewezen hebben.

***

Wij hebben ons slechts tot enkele punten moeten beperken in dit kort verzicht, alléén maar tot de artikelen onzer eilanden.

Wat van Suriname gezegd wordt, is al even interessant en ook voor onze kringen leerzaam.

VREDE.

Meer dan twee maanden langer dan Duitschland heeft Oostenrijk op zijn vredesverdrag moeten wachten; thans is het klaar, aangenomen en geteekend door de Nationale Vergadering te Weenen en moet er weer gepauseerd worden tot de ratificatie. Met 88 tegen 23 stemmen werd aan den Staatskanselier Renner volmacht gegeven om het vredestractaat te St Germain te gaan teekenen, protesteerend echter tegen de schending van het vrije beschikkingsrecht, dat Oostenrijk gelijk ieder ander land bezit.

Doch Renner, die zelf tegenwoordig was, bracht den heeren afgevaardigden aan het verstand, dat protesten door de Entente niet werden aanvaard; „wij hebben „Ja" te zeggen of „neen" zonder meer," verklaarde hij. „En aangezien wij de vijandelijkheden niet kunnen voortzetten, zijn wij verplicht de zware voorwaarden aan te nemen."

Met dien last keerde Renner naar St Germain terug. Maar nu wilden ineens noch Servië, noch Jugo-Slavonië noch Roemenië onderteekenen Wel, indien er voor hen nog reservaties gemaakt werden, doch hiervan had de Hooge Raad van zooveel niet terug. 't Zit vooral in de rechten der kleine minderheden, der kleine volksstammen, aan de ontevreden naties verwant of „onverloste broeders" van hen. Zij hadden nu gedacht deze landstreken en volkeren in allen pais onder hun scepter te kunnen brengen doch de Hooge Raad vindt de behartiging dier verschillende belangen door den Volkerenbond beter en vandaar de ontevredenheid.

Tot nog toe heeft niemand van de kleinere naties het verdrag met Oostenrijk geteekend; alleen „denkt" men, dat Servië, hetwelk een nieuwe Regeering gekregen heeft, nu aan den wensch van Parijs zal voldoen, doch hoe het loopt, goed- of kwaadschiks zullen de anderen ook wel moeten komen.

Duitschland heeft ook weer een quaestie met het Hooge College te Parijs. Artikel 61 van zijn nieuwe Constitutie bepaalt dat ook Oostenrijkers lid kunnen zijn van den Rijksdag zelfs van de Duitsche Regeering. Clemenceau heeft dit artikel willen laten schrappen omdat het gebaseerd is op de mogelijkheid, dat Duitsch- Oostenrijk zich bij de Duitsche Republiek of, wil men, bij „le Reich allemand" zal voegen. Maar dit wil de „tijger" niet Nog een ander artikel n. l. 112 van de nieuwe Duitsche Grondwet, heeft de Fransche premier er uitgelicht. Dit artikel weigert een Duitsch onderdaan aan een buitenlandsch gerechtshof uit te leveren als zijnde een kaakslag aan de eigen souvereiniteit. „Tegen het Tractaat van Versailles", zegt Clemenceau, „afgeschaft er mee." En tegelijk heeft bij een nieuw document naar Weimar gezonden, binnen 14 dagen door gevolmachtigden te teekenen, waarin de Duitschers dan bekennen, dat genoemde artikelen een schending van de Vredesvoorwaarden zijn en geen waarde bezitten. Wat de toelating van Oostenrijk in den Rijksdag aangaat, daarover zal de Volkerenbond nog kunnen beslissen.

Verder wordt gemeld, dat een leger van 200.000. Duitschers langs de Silezische grens is saamgetrokken, gereed om Polen aan te vallen, terwijl Weimar nog een nota zond aan de Entente over de onmogelijkheid de Baltische provincies te ontruimen, daar de troepen niet meer willen gehoorzamen.

Fiume blijft de twistappel en nog geen enkel voorstel is bevredigend gebleken. Thans is d'Annunzio, de poëetnationalist-oorlogsstoker er heen met grenadiers, machinegeweren, geblindeerde auto's en munitie, terwijl de Hooge Raad te Parijs over een blokkade van de stad begint te denken. Dat is wel de meest krachtige wijze om te dwingen den strijd te staken. Van staken gesproken, in Elzas-Lotharingen, Marseille, Londen (weer eens) en natuurlijk in Berlijn heeft men het werk maar weer neergelegd; vooral het transport- en bedrijfswezen ondergaan hierdoor groote schade, doch daar wordt niet over gedacht. Dan staken de Bols toch nog maar niet; Admiraal Koltsjak en generaal Denikine weten wat zij begonnen zijn.

Engeland heeft nu al 70 miljoen pond sterling aan deze karwei in Rusland ten koste gelegd. Naar 't heet, zal binnenkort de laatste aanval op Petrograd plaats hebben door de Engelsche vloot met de hulp der Finnen en Esthlanders.

Lloyd George, die te Parijs is, wil niet van daar vertrekken, vóór hij Hollands jawoord in zake de uitlevering van den ex-Keiser heeft.

Berichten uit de Kolonie.

R. K. Lyceum.

Voor het schriftelijk examen voor het te openen R K. Lyceum (Hoogere Burgerschool voor meisjes) te Roosendaal hebben zich voor de 1e klasse 48 leerlingen aangemeld.

Dit Lyceum staat onder leiding der Zusters Franciscanessen van Roosendaal, dezelfde Congregatie, in deze Kolonie zoo verdienstelijk werkzaam is.

Garnizoen.

Met de *Commewijne* die de vorige week Zaterdag hier binnenkwam, is ook de nieuwe Kapitein-Commandant der troepen alhier in garnizoen de Heer van Roggen met 18 militairen aangekomen.

Oorlogsboot.

Naar men zegt, schijnt het vrij wel zeker dat over een paar maanden de oorlogsboot de *Zeeland* weer een bezoek aan onze kolonie zal brengen.

Auto-ongeluk.

Maandagmiddag werd op Otro-

bande op den hoek van een straat een vrouw door een auto aangereden. Met een gapende hoewel niet gevaarlijke wond aan het dijbeen werd zij in het St. Elisabeths Gasthuis ter verpleging opgenomen.

De Pionier.

Deze driemaster, gebouwd op de werf van „The Maduro's Schipbuilding Dpt." en de grootste die ooit hier op Curaçao van stapel liep, is vorige week Vrijdag voor zijn eerste reis naar New-York vertrokken, geladen met hout en dividivi. Deze goulet meet 622 bruto reg. ton. De Heer Hassel van Saba is de kapitein.

De Postspaarbank.

In de laatste maanden maakt de Postspaarbank in onze kolonie een kwaden tijd door. De terugbetalingen overtreffen verre het bedrag der inlagen. Tegen 7,788, in de maand Juli ingelegd hier in de stad, stond f 16,787, die teruggehaald werden. En dat hier over het algemeen groote bedragen tegelijk gelicht werden, kan men hieruit opmaken, dat het aantal inlagen 125 bedroeg tegenover slechts 95 terugbetalingen. Het teekent wèl de dure tijden, die wij tegenwoordig beleven.

Minister van Koloniën.

Zooals men weet, wordt het Ministerie van Koloniën thans tijdelijk waargenomen door den Minister-President Ruys de Beerenbrouck, omdat de Heer Idenburg (vermoedelijk voor gezondheidsredenen) naar het buitenland vertrokken is. Dat dit verlof van den Heer Idenburg wellicht van nog al langen duur kan zijn, valt eveneens op te maken uit een bericht uit Suriname. Daar was afgesproken dat de Heer Staal, Gouverneur van Suriname, in November een reis naar Holland zou maken, om met den Minister van Kolonien verschillende aangelegenheden dier kolonie mondelings te bespreken. Nu is de Heer Staal [illegible] zijn reis tot Januari a. s. uit te stellen.

Oud-bekenden.

De Luitenant-kolonel der infanterie van het Oost-Indisch Leger G. F. van Baak, vroeger kapiteincommandant der troepen alhier, is 1 Aug. eervol ontslag verleend uit den militairen dienst.

De kapitein-commandant der troepen in Suriname zal in November a. s, naar Nederland terugkeeren.

Als zijn opvolger is benoemd de [illegible] Ind. Leger H. L. Bierman, die vermoedelijk reeds de volgende maand uit Nederland vertrekken zal.

Wijziging van het Regeeringsreglement.

Naar aanleiding van de Wijziging van het Regeeringsreglement, dat een Gezaggebber over méér dan een eiland het bestuur mag uitoefenen, zegt het *Koloniaal Weekblad*:

Het verwondert ons [illegible] van deze gelegenheid niet gebruik gemaakt, om ook art. 17: „de Gouverneur mag zonder verlof der Koningin de kolonie niet verlaten", [illegible]. Wij hebben n. l. wel vernomen, dat deze bepaling een hinderpaal is voor dienstreizen per stoomgelegenheid via andere koloniën naar de Bovenwindsche eilanden.

Coöperatie.

Er heeft zich hier eene commissie gevormd, met het doel "om te zien of het mogelijk is op Curaçao eene *Coöperatieve Verbruiksvereeniging* op te richten." In verband daarmede zou er gisteravond ten [illegible] in het Gymnasiumlokaal van de [illegible]school eene vergadering worden gehouden, tot het bijwonen waarvan eenige ingezetenen zijn uitgenoodigd.

de Vrijmoedige.

Officieele berichten.

Aan het hoofd van den post voor D. T. op Bonaire J. Z. Hermans is veertien dagen verlof verleend; en de seiner eerste klasse, J. W. P. Peiliker alhier is tijdelijk belast met de functiën van hoofd op Bonaire.

[illegible] hulpopzichter bij den Willemstoren ter Lage Westkust van Bonaire, W. Florence, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den agent van politie tweede klasse, D. Garmers, op Aruba, is op zijn verzoek eervol ontslag uit [illegible] dienst verleend.

[illegible] telegrammen- en brievenbesteller op [illegible] J. van den Biggelaar, is uit [illegible] dienst ontslagen; en Carline [illegible] is benoemd als zoodanig.

Mej. J. C. Statius Muller is benoemd tot tijdelijke tweede beambte en [illegible] werkzaam gesteld ten postkantore [illegible].

Mevrouw [illegible] C. Lampe-Eman is op haar verzoek eervol ontheven van hare tijdelijke werkzaamstelling als onderwijzeres 4e klasse aan de openbare school te Oranjestad op Aruba.

L. van der Weert is tijdelijk aangesteld tot onderopzichter bij den reinigingsdienst alhier.

Aan den tijd. 2den commies bij het Departement van Openbare Werken alhier, J. H. Perret Gentil Lz., is om gewichtige redenen een maand verlof verleend; de 2de beambte, C. F. Boskaljon, is tijdelijk belast met het ambt van ijker; de tijd. adjunct-commies R. J. Beaujon Jr. met het beheer van het buskruitmagazijn; en de 2de commies Ph. F. de Haseth PLz., tijdelijk overgeplaatst naar het kantoor van Openbare Werken.

Aan den eersten klerk-teekenaar bij het Departement van Openbare Werken alhier, A. J. C. Henriques, thans met verlof te Havana, is tot herstel van gezondheid zes maanden verlofsverlenging verleend.

Bij Gouvernements-beschikking is tijdelijk ingesteld een Bureau voor voedselvoorziening, dat voorloopig zal worden ondergebracht in het gebouw van de Inspectie der belastingen aan de Handelskade alhier, aan welk bureau opgedragen is te zorgen, dat de noodzakelijkste levensmiddelen voor het gebruik van de bevolking voor matige prijzen verkrijgbaar zijn. Tot hoofd van dat bureau is tijdelijk benoemd de heer A. G. Statius Muller, oud-Inspecteur der belastingen alhier.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7,30 uur Overzijde.

1. Sons of the Brave Marche F. Bidgood
2. Cavalerie Legère Ouverture F von Suppè
3. Brise Folle Valse (1e uitv.) L. Tavarel
4. Fantaisie sur Les Puritains G. Bellini
5. Trio des Rossignols (1e uitv.) A. St André
6. Ecos Tropical Potpourri (1e uitv.) J. P. Boskaljon
7. Te Volvi a ver Valse M. Estrada
8. Toy Town Song from Bric-a-Brac (1e uitv.) L. Monckton

Curaçaosche Sport-Club.

Heden avond zal er in het *Krangje*, het Vereenigingsgebouw van Eendracht maakt Macht, een Soirée variée worden gegeven door eenige dames en heeren ten bate van de op te richten Vereeniging. Curaçaosche Sport-Club. Aanvang, 8½ uur. De Redaktie betuigt haar oprechten dank voor de vriendelijke in[illegible] deze uitvoering.

KOLONIALE RAAD.

BUITENGEWONE SUBSIDIE AAN DE R. K. MISSIE.

Voorloopig Verslag.

Het afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Het ontwerp werd bestreden vanwege het daaraan ten grondslag liggend beginsel van subsidieering van het bijzonder onderwijs, uit overweging, dat de overheid slechts voor één soort onderwijs had te zorgen, n. l. het openbare. Tevens werd er de aandacht op gevestigd, dat vrijwel het geheel van het in de Memorie van Toelichting vermelde bedrag voor rekening van de kolonie komt, waarbij ook niet uit het oog mag worden verloren, dat nog kort geleden aan de Roomsch-Katholieke missie ten behoeve van hare scholen de som van vijftig duizend gulden als buitengewone bijdrage is uitgekeerd.

Daartegenover werd het ontwerp verdedigd en er op gewezen, dat de missie met bedelen de bijzondere scholen moet trachten in stand te houden, en dat, nu giften niet meer in dezelfde mate als vroeger toevloeien, het der missie niet mogelijk is klaar te komen, zoodat derzijds zelfs verwacht werd, dat, indien de subsidie niet wordt verhoogd, er wel elk jaar een dergelijk verzoek zal binnenkomen als waarover het thans gaat.

Ook werd de opmerking gemaakt, dat waar er hier slechts van eene buitengewone bijdrage sprake is, principieele beschouwingen minder goed op hare plaats zijn.

Daarnaast werd, zonder dat bovenbedoeld beginsel of het aangevraagde bedrag werd bestreden, betoogd, dat het uit het oogpunt van comptabiliteit de voorkeur verdient een bepaald *percentage* van de in de Memorie van Toelichting opgesomde kosten en uitgaven aan de missie uit te betalen, desnoods in dezelfde verhouding als thans in het ontwerp voorgesteld en zelfs ook van dergelijke kosten en uitgaven die in den loop van dit kalenderjaar moeten plaats hebben.

Memorie van Antwoord.

Met belangstelling heeft ondergeteekende kennis genomen van het Voorloopig Verslag der afdeelingen.

Het standpunt, ingenomen door hen, die het ontwerp bestreden, kan door het Bestuur nooit gedeeld worden, omdat volgens artikel 180, 1ste lid, van het Regeeringreglement de Overheid te zorgen heeft voor het brengen van de allereerste kundigheden, door lager onderwijs, onder het bereik ook der onvermogenden.

Het 2de lid van dat artikel geeft aan, op welke wijze zij dat doet, n. l. „door ondersteuning van bijzondere of oprichting van openbare scholen".

Dat hieruit de verplichting: „zorg voor bijzondere *en* openbare scholen" volgt, zal vooral duidelijk zijn, als het advies geraadpleegd wordt, dat de Raad van State uitbracht naar aanleiding van artikel 180 van het Eerste Ontwerp-wet (1864), waaraan het tweede lid ontbrak. Dit advies luidde:

„De Raad is van oordeel, dat het „bijzonder onderwijs in de kolonie „op den voorgrond behoort te staan, „omdat het zich bereids als zoo„danig in de kolonie heeft ontwik„keld en wel met gunstig gevolg, „en dat vervolgens, bij ongenoeg„zaamheid van het bijzonder onder„wijs, de Overheid de bijzondere school tijdelijk zal kunnen subsi„dieeren. Wordt langs dien weg het „lager onderwijs niet gebragt onder „bereik van al de onderwijs-behoe„venden, dan eerst zal de Overheid „haar eigen school behooren te o„penen. Wáár de behoefte aan op„richting van Gouvernementsscho„len blijkt, behoort zulke ook te „geschieden, voor zooveel de mid„delen het toelaten.

„*Het komt wenschelijk voor dat die ver„pligting duidelijk uit het artikel blijkt.*"

Het 2de lid werd tengevolge van dit advies opgenomen; het geheele artikel 180 in Mei 1865 zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Genoemd artikel is dus steeds de grondsteen voor de zorg voor bijzonder en openbaar onderwijs in de kolonie geweest, waarop de verschillende verordeningen en subsidieregelingen gebaseerd zijn.

Blijkbaar is er bij de bestrijding niet aan gedacht, dat artikel 180 spreekt van „zooveel de middelen gedoogen".

Indien aangenomen wordt, dat het wijzen op het bijna geheel voor rekening van de kolonie komen van het in Memorie van Toelichting vermelde [illegible] de aandacht te vestigen, dan moet ondergeteekende er met nadruk op wijzen, dat

1o. ook door dit bedrag als bijzondere bijdrage toe te staan, het karakter van ondersteuning van het bijzonder onderwijs voor het dienstjaar 1919 in het geheel niet verloren gaat,

2o. de vraag, in hoeverre de middelen het toelaten, deze bijdrage beschikbaar te stellen, moeilijk te beantwoorden is.

Er zal meer sprake zijn van de stijging van het bedrag, dat het Moederland voor 1919 zal moeten bijdragen, dan van het vinden van middelen in de kolonie, waaruit de verhooging bestreden moet worden.

De buitengewone bijdrage van f 50 000. — voor 1919 bij de wet 8 Maart 1919 (Staatsblad No. 82, Publicatieblad No. 19) verleend, is ook niet uit de Curaçaosche middelen gedekt.

Door deze wet wordt blijkbaar gewezen op de noodzakelijkheid, een grooter deel van de kosten van het bijzonder onderwijs ten laste van den Staat te doen komen.

Dat het geenszins de bedoeling is, voor deze kolonie gelijkstelling van bijzonder en openbaar onderwijs in te voeren, doch het bijzonder onderwijs zoodanigen steun te verleenen, dat beter dan tot heden het geval was, aan de eischen der verordening tot verhooging van het peil van onderwijs kan worden voldaan, zal Uwen Raad blijken uit het gewijzigde ontwerp der onderwijsverordening, dat binnen eenige dagen zal worden ingediend.

Door de daarin voorgestelde regeling zal worden voorkomen, dat de R. K. Missie voor zulke belangrijke tekorten komt te staan als die, welke haar om de bijzondere bijdrage f 50 000,— voor 1918, grootendeels het gevolg van uitgaven voor scholenbouw, en van f 40 000,— voor 1919, deden verzoeken. Het zal Uwen Raad niet onbekend zijn, dat een groot deel der uitgaven voor de jaren 1914 tot 1917 gedekt zijn o. a. door liefdadige geloofsgenooten in de Vereenigde Staten.

Ondergeteekende acht het geen gezonde koloniale politiek de verheffing van het lager onderwijs in de kolonie Curaçao afhankelijk te stellen van de liefdadigheid in den vreemde.

Genoegen deeld het ondergeteekende dat, hoewel het beginsel der subsidieering wel in het algemeen bestreden en het bedrag hoog genoemd werd, geen stemmen opgegaan zijn tegen de buitengewone uitgaven, waarvoor de buitengewone bijdrage als ondersteuning moet strekken, ja, dat zelfs het standpunt ingenomen werd, om ook voor andere dergelijke uitgaven, in den loop van dit kalenderjaar te doen, een bepaald percentage uit te betalen.

Waar dit wijst op waardeering van de pogingen van het bestuur der Roomsch Katholieke scholen, om de scholen in velerlei opzicht aan hooger eischen te laten voldoen, meent ondergeteekende, dat de overige uitgaven in den loop van dit kalenderjaar door de R. K. Missie zelve gedragen moeten worden.

Wordt het gevraagd bedrag toegestaan, dan zijn de buitengewone uitgaven grootendeels gedekt, zij het dan tot een hoog percentage; de gewone uitgaven moeten uit de gewone inkomsten — subsidie en schoolgeld — worden bestreden.

Het standpunt van hen, die meenden, dat bij deze wenschelijkheidsbegrooting principieele beschouwingen minder goed op haar plaats zijn, deelt ondergeteekende ook ten opzichte van het voorgestelde bepaal de percentage, omdat het hier een buitengewone bijdrage betreft.

Het vaststellen van een bepaald percentage zou trouwens met het oog op het uitstrekken daarvan tot verdere uitgaven in het dienstjaar den post tot ramingspost maken.

HAVEN-NIEUWS

VAN 7 SEPT. — 20 SEPT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Caracas	Hichborn	7 Sept	Pto Cabello	7 Sept	Pto Rico
Merida	Morris	7	Maracaibo	9	La Guayra
Stella	Burghaldt	6	La Guaira	7	Pto Plata
Stavangeren	Lee	8	Pto Cabello	8	Maracaibo
Philadelphia	Morhause	12	Pto Rico	12	La Guaira
Merida	Johanson	12	La Guaira	12	Maracaibo
Stavangeren	Lie	12	Maracaibo	12	New York
Commijne	Fonker	11	La Guaira	13	Haiti
Apalachn	Tush	12	Galveston	12	Cumana
Logician	Parke	12	Pto Cabello	13	Pto Colombia
Lake Forest	Evans	13	Tuxacrs	14	New York
Philadelphia	Moorhause	17	Pto Cabello	17	New York
Merida	Johanson	17	Maracaibo	22	La Guaira
Vesla	Apold	16	Norfolk	18	Maracaibo
Maracaibo	Johnson	20	La Guaira	20	Maracaibo
Samson	Sulbana	17	La Guaira	17	Maracaibo
Willemstad	Sulbana	17	La Guaira	17	Maracaibo
Manuel Calvo		21	Pto Columbia	21	Pto Cabello

Schooners	Aankomst	van	Schooners	Vertrek	naar
Themis	7	Maracaibo	*Favorita*	7	La Vela
Graciosa	7	Pto Cabello	*Maria Leoncita*	8	Aruba
Lelia	8	Bonaire	*Maindille*	8	Barbados
Julia Isabel	8	La Veja	*Clara*	8	Maracaibo
Lelia	10	Aruba	*Fedalma*	7	Barbados
Rich Linthicum	10	Pto Rico	*Lelia*	8	Barahona
Lady	10	Aruba	*Juanito*	9	Pto Cabello
Frieda	11	Maracaibo	*Sirena*	9	Maracaibo
Marina	13	San Juan	*Carlota*	6	Aruba
Virginia	13	La Vela	*Virginia*	6	La Vela
San Jose	14	La Guaira	*Graciosa*	9	Pto Cabello
Lelia	15	Bonaire	*Nereida*	11	Maracaibo
Maria Leoncita	14	Pto Cabello	*Comercio*	11	Pto Cabello
Wy Albott	15	Aruba	*Lelia*	12	Bonaire
Maria	17	Bonaire	*Pioneer*	12	New York
Republica	16	St Doming	*Leontine*	14	Martinique
20 de Julio	16	Aruba	*Themis*	14	Pto Colombia
Lelia	16	Aruba	*Eddie Theriault*	14	Barbados
Viuda Alegre	19	Pto Colomb	*Lelia*	15	Aruba
Maria Leoncita	19	Aruba	*Maria Leoncita*	15	Aruba
Hirondelle	18	Barbados	*Maracaibo*	16	Maracaibo
Princes Juliana	14	Barbados	*Julia Isabel*	16	La Vela
Carly v s	17	Barbados	*San Jose*	18	La Vela
Esperansa	17	Maracaibo	*Lelia*	19	Bonaire
Rusela	19	Barbados	*Dolorita*	19	La Guairo
			Maria Leoncita	19	Aruba
			20 de Julio	19	Aruba

Buitenland.

De Knights of Columbus.

De Knights of Columbus een zeer invloedrijke en machtige Katholieke Vereeniging, vooral in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zeer verspreid om den verderfelijken invloed der Vrijmetselaars en andere de Kerk en de Maatschappij vijandige elementen te fnuiken, ontvingen op hun algemeene Vergadering te Buffalo onlangs gehouden, aanzoeken om zich ook te vestigen in Engeland, Schotland, Noorwegen, Frankrijk, Chili, Peru, Argentinië, en Hawai. Zijnde Hawai een Amerikaansche Kolonie is besloten daar het eerst een afdeeling te vestigen.

Het is bekend dat deze Vereeniging prachtig werk heeft verricht gedurende den oorlog door het beoefenen van, wij mogen wel zeggen, alle werken van barmhartigheid aan soldaten en burgers, vriend en vijand, Katholiek en niet Katholiek, aan weduwen en weezen, aan heiden en christen.

Een Methodisten-Kerk verkocht.

Een der voornaamste kerken der Wesleyan-Methodisten in Londen is onlangs aan de Katholieken verkocht. De nieuwsbladen der Methodisten mochten van deze verkoop geen woord reppen. Maar in onzen tijd is het moeielijk zoo iets geheim te houden. Een der Londonsche bladen gaat tegen deze verkoop te keer en drukt zijn verantwaardiging uit over de „ geheime en geheimzinnige verkoop van een der mooiste Protestantsche gebouwen in London aan den Paus en de Katholieken.

Bij de Katholieken in de leer.

De gewoonte om den zegen te geven met het Allerheiligste, Sacrament vindt hoe langer hoe meer ingang bij de zoogenaamde ritualisten onder de (Protestantsche) Anglikanen in Engeland.

Nog niet lang geleden heeft de (Protestantsche) bisschop van Truro dien zegen verboden in een parochie in Cornwall. Als een gevolg van dat verbod werd in Hoxton een vergadering gehouden waarop door 80 (Protestantsche) predikanten en 100 leeken tegen het verbod van den bisschop geprotesteerd werd.

Italië.

De Paters Salesianen te Mandrione, bij Roma hebben een landbouwschool geopend voor de weezen van Italiaansche soldaten. Het Amerikaansche Roode Kruis schonk er als eerte bijdrage 10.000 dollars aan.

Engeland.

De Katholieke Missie van Engeland zal een wetsvoorstel indienen waarbij alle uitzonderingsmaatregelen tegen de Katholieken van Engeland en Katholieke instellingen, zullen afgeschaft worden.

Amerika.

Clarence Brown, een niet-Katholiek en vooraanstaand handelsman in Toledo, Ohio, Vereenigde Staten, heeft aan het St. Vincent-Hospital 70.000 dollars, aan het R. K. Armen-Hospitaal 30.000 dollars en aan de Zusterkens der Armen 20.000 dls nagelaten.

Frankrijk en het Vaticaan.

Hervé, de bekende socialist, vroeger anarchist en anti-militarist, die sedert het begin van den oorlog echter in zijn houding tegenover den staat veranderd is, schrijft over de debatten in de Kamer over de vertegenwoordiging bij den H. Stoel in zijn blad de *Victoire* :

Een regeering, hoe ze ook weze, die geen gezant bij het Vaticaan wil, begaat een onhandigheid. Het Protestantsche Engeland, de republiek der Ver. Staten, de anti-clericale republiek van Brazilië, hebben een gezant aan het Vaticaan. De Fransche republiek alleen heeft er geen.

Op gevaar af van door sommige lezers van de *Victoire* te worden aangezien voor een afschuwelijk „ calotin" als Viviani, wed ik, dat de toekomstige Kamer, hetzij de voorzitter van den Raad dan ook Viviani, Briand of Millerand heete, het gezantschap aan het Vaticaan zal herstellen.

Moderne Ziekenverpleging.

Te Hamburg is een noodziekenhuis, een veldlazaret, waar een aantal Spartakisten en communisten verblijf houden.

Toen daar bij de laatste onlusten zwaar-gewonde regeeringssoldaten ter verpleging werden binnengebracht, werde ze ernstig mishandeld onder het geroep, dat geen Noske-gardist daar levend uit zou komen.

Dat is de aller-modernste ziekenverpleeging.

Volgens berichten, ontvangen door het Poolsche nationaal comité te Parijs, maken de Russische sowjets zich schuldig aan wreedheden tegen Poolsche kinderen. In de streek van Mohilof heeft de sowjet-overheid de socialisatie van de Poolsche en joodsche kinderen gelast, die tot dwangarbeid worden gebezigd.

Toen er onder de kinderen een besmettelijke ziekte uitbrak, heeft de sowjet bevolen *alle zieke kinderen dood te schieten*, z. g. om de ziekte te beteugelen.

Te Sienkowo hebben de bolsjewiki 13 meisjes doodgeschoten, te Tsitseryn 11, te Gralnia 17.

Frankrijk.

Vroeger, schrijft Pierre l'Hermite in de *Croix*, wanneer men een priesterwijding zag, aanschouwde men ietwat bedeesde en bleeke jongelieden.

Thans zag schr. een priesterwijding van bruine mannen, die recht, bijna hard voor zich uit zagen. Ware athleten bevonden er zich onder; ook verminkten, en één gaf den zegen met de linkerhand, de rechter bleef bij Verdun. De meesten droegen 't Oorlogskruis of het Legioen van Eer.

„ En ik bewonder Gods Voorzienigheid, die voor elken tijd priesters geeft zooals noodig zijn."

In de dorpen zullen deze jonge priesters eerbied afdwingen van hun kameraden, die met hen in de loopgraven stonden onder het vijandelijk vuur.

Een hatelijk wetgever verdreef de aalmoezeniers uit het leger en dwong de priesters om 't geweer te dragen : 't gevolg was, dat elk regiment honderd aalmoezeniers kreeg, veel naderstaand tot de soldaten, dan vroeger ooit het geval was.

En menig militair heeft in de loopgraven door het voorbeeld en met de hulp dezer priesters den moed herkregen om zijn geloof te belijden, dat gewoonlijk niet dood was maar onder menschelijk opzicht vertrapt lag.

***

— Volgens de „ Chicago Tribune" zou de Fransche regeering alle in Frankrijk aanwezige krijgsbehoeften, transportmateriaal en levensmiddelen. aan Amerika toebehoorende, hebben aangekocht voor 5 miliard francs.

Amerika.

— De tocht, dien president Wilson door de Vereen. Staten zal maken ter aanbeveling van het Volkerenbondsverdrag, zal dertig dagen duren. De president, die tegen 15 Augustus dacht te vertrekken, zou 25 redevoeringen tijdens zijn reis houden.

Curiosa van het vredesverdrag.

Clemenceau heeft aan de stad Versailles de inktkoker cadeau gedaan, die op de tafel stond toen het vredesverdrag werd onderteekend. Ook twee pennehouders — één, hem aangeboden door Elzas-Lotharingen, de ander ten geschenke door leerlingen van het Jules Ferry Lyceum — heeft Clemenceau aan de stad ten geschenke gegeven.

Engeland.

Heeft de afgeloopen wereldoorlog de groote beteekenis van het zwarte goud doen zien, nog meer treedt deze thans in het nu aangebroken tijdperk van wederopbouw naar voren.

De steenkool beheerscht den handel, het verkeer en de industrie en daarmee 't economisch leven der volkeren. Daarbij komt dan nog, dat eensdeels de ontzettende schuldenlast, die de wereldbrand de naties op de schouders heeft gedrukt, anderdeels de wanverhouding tusschen uit- en invoer der meeste landen, zoodanige verhoudingen heeft geschapen, dat het economisch leven er een zeer sterke mate de gevolgen van ondervindt.

Op sprekende wijze komt dit aan den dag bij den strijd om de wereldmarkt tusschen Engeland en de Ver. Staten.

Stak Groot-Brittannië vóór den oorlog zijn Amerikaanschen concurrent nog de loef af, thans is het financieele zwaartepunt al goeddeels naar Amerika verplaatst. Men leze maar eens onderstaande cijfers:

Sir Auckland Geddes, de minister van Koophandel, heeft in het Laherhuis, op een vraag van Houston, verklaard, dat de invoer in het Vereenigde Koninkrijk over de twaalf maanden, die in Mei j. l. geëindigd zijn, 1. 363.034.000 pd. st. en de uitvoer 626.623.000 pd. st. beloopen had. De Amerikaansche invoer bedroeg 538.169.000 pd. st. en de uitvoer 1.451,025,000 pd. st.

Houston vroeg verder, of Sir Auckland wist, dat de vracht met Amerikaansche schepen naar Zuid-Amerikaansche havens ongeveer het dubbele bedroeg van die met Britsche schepen, en dat, indien de Amerikaansche vrachten op gelijk peil kwamen met de Engelsche, de geheele Engelsche uitvoerhandel te loor zou gaan.

Sir A. Geddes : Ik vrees, dat het moeilijk zal zijn, onzen uitvoer te handhaven, tenzij wij de kolenproductie kunnen opvoeren.

Houston : Als onze uitvoer niet toeneemt en onze invoer afneemt, gaan wij dan niet een bankroet tegemoet ?

Sir A. Geddes : Ik geloof, dat dat voor iedereen duidelijk is.

In een schriftelijk antwoord heeft Sir Auckland verder aan Houston meegedeeld, dat in 1916 de steenkoolproductie in het Vereenigde Koninkrijk 165 ton per kolendelver bedroeg, terwijl in de Vereenigde Staten de productie van bitumineuze steenkool 800 ton per kolendelver in het jaar beliep.

Het parlementslid Brace, de bekende leider der arbeiderspartij, heeft in een toespraak te Albertiller de mijnwerkers opgewekt de tegenwoordige kolenproductie te verdubbelen om een nationaal bankroet te vermijden. Steenkolen, zoo zeide hij, waren meer waard dan goud.

Volkomen juist, als daarnaar maar wordt ingezien, dat we in een tijdperk leven, waarin geducht gewerkt moet worden, om de ontzaglijke verliezen in te halen, die de wereld in de productie van noodzakelijke bestaansmiddelen heeft geleden.

Engeland.

Sayed Abdel Rahman el Mahdi, de zoon van den vroegeren Mahdi, wiens troepen generaal Gordon gedood hebben, heeft met een Soedaneesche missie aan den koning van Engeland in het Buckinghampaleis een gouden zwaard overhandigd, een legendarisch wapen dat, volgens de overlevering, uit den hemel gezonden is en alleen overgegeven wordt als teeken van onderwerping.

Bij de aanbieding van het zwaard zeide de zoon van den Mahdi : „ Het zwaard der overwinning dat aan mijn vader vermaakt werd, geef ik als een zeker teeken van leenmanstrouw en onderwerping aan uw verheven troon."

Toen de Koning het zwaard aannam, en daarna teruggaf, zeide hij : „ Als bewijs van uw trouw aan mij, neem ik het zwaard en overhandig het aan u en uw erfgenamen om in mijn naam te bewaren voor de verdediging van mijn troon en rijk en als een bewijs, dat ik de trouwe onderwerping van uwe volgelingen aanvaard."

Frankrijk.

De duurte in vroeger tijd In 1574 verscheen bij Pierre l'Huilier, boekdrukker in de Rue St. Jacques te Parijs een merkwaardig boekje : „ Discours sur les causes de l'extrême cherté qui est aujourd'hui en France et sur des moyens d'y remédier". (Over de oorzaken van de huidige levensduurte in Frankrijk en de midden ter bekamping). De naamlooze schrijver klaagt steen en been over de prijzen der levensmiddelen en vergelijkt ze met die van van het begin der 16e eeuw toen een kip 10 denierte koste (een denier is 1/12 van een sou) voor een fazant 20 deniers werd betaald en een pond boter 4 deniers kostte. Een duif kon men zelfs voor 1 denier krijgen. De steller schrijft de duurte eigenaardig genoeg toe aan het vele goud, dat toen in Frankrijk in omloop was en meende dat door de groote welvaart de prijzen opgedreven werden. Ook werd er naar zijn meening te veel geld zoek gemaakt met het bouwen in renaissancestijl die zijn goedkeuring niet kon wegdragen. Het eenige redmiddel zag hij in den oorlog, om de welvaart te beperken. De vrede brengt luxe en een oorlog zou minder kosten, dan de luxe in den vrede. De schrijver spreekt ook van levensmiddelenwoekeraars en geeft de regeering den raad het koren op te koopen en dit tegen matigen prijs aan de bevolking te verkoopen.

Een Ethiopisch College te Rome.

Het oud-Ethiopisch College, door Paus Leo X gesticht op de Piazza Santa Marta, achter de Basiliek Sint Pieter te Rome en sedert jaren bewoond door de Paters Trinitarissen, die ook de kerk van den H. Stephanus, bij het College behoorend bedienden, zal dezer dagen aan zijn eerste bestemming worden teruggegeven. Binnenkort zullen veertien Abyssiniërs 't betrekken en daar onder leiding van twee Paters-Capucijnen, oud-missionarissen in Abyssinië, de voorbereidende studiën beginnen voor het priesterschap. Het is het begin der formatie van een inlandsche geestelijkheid voor Ethopië.